

N:o 4.

Af herr **O. Anderson** i *Hasselbol*, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande och framläggande af förslag till lag rörande anläggning, delning och underhåll af utfarts- och byvägar.*

I allmänhet befinna sig utfarts- och byvägar uti ett otidsenligt skick. Detta beror merendels på den ofullständiga lagstiftning i ämnet, som förefinnes, och är för den skull en allvarlig maning till lagstiftarne att afhjelpa denna brist genom en mera bestämd och tydlig lagstiftning i detta ämne, äfvensom derigenom förekomma en allmän berättigad klagan öfver denna brist i lagstiftningen. Derigenom skulle många tvister biläggas, enär en hvar då visste sin rättighet och skyldighet, samt en förbättrad samfärdsel å landsbygden kunde åstadkommas.

Vid flera föregående riksdagar har denna fråga genom motioner förelagts Riksdagen, och det ärade lagutskottet har äfven erkänt, att lagen rörande byvägar är hvarken nog omfattande eller tillräckligt bestämd för ordnandet af skyldigheten att bygga och underhålla utfarts- och byvägar, helst dessa vägar nu mera, med vår tids höjda anspråk på beqväma och lätta kommunikationsmedel, måste anses vara af större betydelse än då berörda stadganden tillkommo. Men utskottet har ansett, att behovet af bristernas afhjelpande icke är så trängande, att icke med en dylik lagstiftning skulle kunna anstå, till dess verkningarna af 1891 års väglag få visa sig, i synnerhet rörande huru många nu varande byvägar som kunna komma att ingå till bygdeväg i en blifvande vägdelning.

Vägdelning för allmänna vägar är nu redan företagen i en ganska stor del väghållningsdistrikt, och befinnes att en mindre del af nu varande utfarts- och byvägar ingår i delning som bygdeväg, och då inträffar, att en del underhållsskyldige befrias från sin underhållsskyldighet, och åter andra, till och med i samma byalag, få behålla sin väg.

Detta synes vara en ytterligare maning, att ju förr dess hellre en lagstiftning för utfarts- och byvägar bör komma till stånd.

Det må väl vara sant, att det kan blifva svårt att uppställa allmän-giltiga bestämda grunder i fråga om byvägars underhållsskyldighet och dess fullgörande, så att endast Kongl. Maj:t med det material, som står till dess förfogande, kan utarbета och framlägga ett antagligt förslag i ämnet, men jag anser mig böra anföra några af de grunder, som jag anser att lagen bör innehålla, nemligen:

a) att såsom hittills underhållet åligger dem, som sig af vägarne betjena;

b) att till underhållsskyldige äfven räknas innehafvare af så kallad annan fastighet och med fastighet förenad industriel rörelse, då egaren eller innehafvaren, vid tiden för underhållsskyldighetens fördelning, sig af vägen begagnar;

c) att vägunderhållsskyldigheten beräknas och fullgöres efter gäl-lande taxeringsvärde det år vägdelning förrättas;

d) att väghållningsskyldige, då de alla äro ense, ega att i vissa delar eller om allt som rörer vägfrågan, såväl sommar- som vinterväg, ingå förening, hvilken har lagligen förbindande kraft under 20 år, och att förening må kunna förnyas med eller utan förändring.

e) Kan icke, på sätt är nämndt, förening komma till stånd, har en eller flere byamän rätt att genom Konungens befallningshafvande kalla landtmätare eller annan lämplig person att vägen fördela, på sätt om allmänna vägars delning i lag föreskrifvet är.

f) För tillsyn af vägars hållande i vederbörligt skick väljer bylaget på utlyst sammanträde en förtroendemau till vägfogde för minst 5 år, hvilket val genom protokollsutdrag aflemnas till Konungens befallningshafvande för stadfästade af valet.

g) Vägfogden har att tillse, det väghållningsskyldig fullgör sin underhållsskyldighet, och en gång årligen, efter skedd pålysning, hålla vägsyn, och har vägfogden åliggande att muntligen eller skriftligen tillsäga den försumlige att inom viss dag hafva fullgjort sin skyldighet och derefter verkställa lega för den tredskande, hvarefter han har att omedelbart hos länsmanen påkalla handräckning att af vederbörande utbekomma verkställd lega.

På grund af anförda skäl i min motion vid 1892 års lagtima riksdag, n:o 12, äfvensom hvad jag härvid anført får jag vördsamt anhålla, att Riksdagen må besluta att i skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för nästa

Riksdag framlägga förslag till lag rörande utfarts- och byvägars anläggning, delning och underhåll.

Om remiss till lagutskottet anhålles.

Stockholm den 23 januari 1894.

O. Anderson.

N:o 5.

Af herr **A. V. Ljungman**, om ändrad lydelse af § 25 mom. 1 i förordningen om landsting den 21 mars 1862.

Med hänvisning dels till den uti motionen i Andra Kammaren n:o 21 vid 1884 års riksdag lemnade utredning, dels till den samma riksdag vid lagutskottets utlåtande n:o 17 fogade reservationen, dels till hvad af mig vid detta utlåtandes föredragning i Andra Kammaren yttrats (Riksdagens protokoll, 1884, Andra Kammaren, I, n:o 9, sid. 10), dels till lagutskottets utlåtanden n:o 13 vid 1891 års riksdag och n:o 18 vid 1892 års lagtima riksdag, dels ock till stadgandet för det analoga fallet i § 33 riksdagsordningen, får jag härmed hemställa,

det Riksdagen måtte för sin del besluta, att första punkten i 25 § af förordningen om landsting den 21 mars 1862 skall erhålla följande lydelse:

Kongl. Maj:t utser för hvarje lagtima landsting bland tingets ordinarie ledamöter en ordförande, hvilkens befattning skall fortfara intill nästa lagtima sammankomst.

Stockholm den 18 januari 1894.

Axel Villh. Ljungman.